

8 tips om met schema's aan de slag te gaan

1 Leer de speelschema's herkennen.

Bekijk de speeltip met alle speelschema's, gebruik de leermodule op [BLINK](#) of voer de Engelstalige termen in op internet. Laat je inspireren door de verschillende speelschema's en kijk naar de voorbeelden die je vindt. Zo ga je ze ook in de praktijk herkennen.

2 Observeer.

Neem de tijd om speelschema's te observeren. Neem er een camera bij en maak foto's of korte filmpjes van wat je de kinderen ziet doen. Maak je eigen overzicht van de speelschema's, zo kan je goed bijhouden wat je ziet.

3 Bespreek wat je ziet.

Welke kinderen vinden welke speelschema's op dit moment interessant? Hoe komen die naar voor? Zie je hen het schema doen op verschillende manieren? Met welke materialen of op welke plaats?

Door met je collega's samen de foto's en video's te bekijken en te bespreken, krijg je nieuwe inzichten!

4 Maak ruimte voor speelschema's en dus ook voor procesgericht werken. Vaak wordt zo'n speelschema niet als 'echt spelen' gezien, omdat het niet tot resultaat leidt maar eerder het proces is. Heel vaak gaat een speelschema vooraf aan iets wat we wel meer zien als 'echt spelen'. Wees je hiervan bewust en maak ook ruimte voor het gewoon beleven, bijvoorbeeld:

- Klei voelen en vervormen komt voor iets maken
- Torens omvergoeien komt voor bouwwerken maken
- Gewoon rondlopen en bewegen komt voor sporten

5 Speel in op wat je ziet.

Het geeft veel voldoening om een speelschema bij kinderen te zien en er dan op in te spelen. Als je dat doet, geef je de kinderen alles om het beste uit hun onderzoekend leerproces te halen. Dit kan je doen met materiaal, met speelruimte of met een speeldreef.

- Stimuleer vanuit materiaal. Je hebt heel wat materiaal en kan dat er makkelijk bij halen als je ziet dat de kinderen door een bepaald schema helemaal geboeid zijn.
 - Vaak kan je met eenvoudig kosteloos materiaal zelf iets maken om speelschema's te stimuleren. Denk aan een grote doos met gaten (verstoppertje), een fietswiel ophangen (draaien) of een ontdektafel maken (onderzoeken en transformeren).
 - Wat kan je verzamelen? Wat je niet hebt, kan je eenvoudig verzamelen. Doe een oproep via sociale media, zoek op tweedehands sites of vraag het aan de ouders.

- Stimuleer met speelruimte. Onderzoek of je speelruimte ruimte biedt aan elk speelschema. Zorg voor losse materialen die kinderen zelf kunnen nemen, verschillende hoeken die speelklaar zijn en open ruimte. Durf je ruimte aan te passen en zo in te spelen op wat kinderen boeit.

- Zoek ideetjes online. Op [Speelbank.be](#) vind je activiteiten, wist je dat je bij de trefwoorden kan zoeken op speelschema? Gebruik de Engelstalige woorden om te zoeken op Pinterest.

6 Gebruik speelschema's om ongewenst gedrag om te denken.

Heel wat ongewenst gedrag bij kinderen, is eigenlijk een speelschema: op de tafel klimmen, met de handen roeren in de soep, de deur voortdurend open en dicht doen, ... Ga op zoek naar het speelschema dat erachter zit. Waar heeft het kind op dat moment zin in en nood aan? Geef het kind een kans om dat speelschema op een andere plek of met een ander materiaal wel te beleven. Doe een voorstel of zet iets klaar of neem het kind op een speelse manier mee.

Op die manier is dat geen 'stout' gedrag meer, maar een kind dat je toont wat het graag wil doen. Als je dat zo kan omdenken, maakt dat het kind blij en kan je ook zelf meer ontspannen bij zijn. Middag of organiseer een maandelijks voorleesochtend.

7 Maak zichtbaar zodat je er aan blijft denken.

Probeer in de volgende dagen of weken van elk speelschema een foto te maken. Zo maak je je eigen speelschema-collage. Leuk om op te hangen, zodat je aan de speelschema's herinnerd wordt. Lees deze speeltip af en toe opnieuw, zo blijft het actief in je geheugen en ga je er nog meer op letten.

8 Communiceer erover met ouders.

Wissel uit over wat kinderen boeit, vraag bij hen door of ze dit ook thuis herkennen. Zo werk je samen om kinderen te stimuleren!

